

PODPOLIANSKY

STROJÁR

02/2016

VYCHÁDZA OD ROKU 1955

STROJÁRSTVO má šancu rozkvitnúť

Text a foto: Boris Bukovský

Strojárstvo prechádza veľmi rýchlym vývojom. Na rozdiel od minulosti, kedy sa jednotlivé fabriky špecializovali, dnes sa spájajú do väčších skupín. Odberateľom tak dokážu ponúknuť už nielen dodávku jednotlivých komponentov, ale komplexných služieb, podobne ako v automobilovom priemysle. Ako sa na tento vývoj pozerá vedenie PPS Group a aké sú naše vyhliadky do budúcnosti?

Aktuálny vývoj v našom odvetví sľubuje obrat k lepšiemu. Sme svedkami opätovného oživenia trhov. „Bolo to dobre viditeľné aj na medzinárodnom veľtrhu Bau- ma v Mníchove. Pre budúcnosť nášho podniku to znamená dobré vyhliadky,“ hovorí Giorgio Salomoni, bývalý generálny riaditeľ a dnes člen predstavenstva spoločnosti. PPS Group sa však musí svojou štruktúrou viac priblížiť požiadavkám trhov. Minulý rok bol z pohľadu trhu aj produkcie veľmi zložitý a pocítili to určite aj zamestnanci. „V posledných šiestich až ôsmich mesiacoch sme ale zaznamenali pozitívny trend, znova stúpame. Som presvedčený, že útlm už máme za sebou a pomaly sa z neho pozvieme,“ tvrdí Salomoni a dodáva, že veľkú snahu v tomto smere vyvíjajú aj akcionári, ktorí všemožne podporujú konsolidáciu a rozvoj podniku.

TRENDY VO SVETE

Na trhu sa dnes spoločnosti spájajú do väčších celkov. Vytvárajú skupiny, ktoré majú väčší vplyv aj podiel na trhu. „PPS Group tieto kroky veľmi pozorne sleduje a zvažuje možnosti vytvorenia aliancie s jednou z takýchto nadnárodných skupín. V súčasnosti sme samozrejme len vo fáze pozorovania vývoja na trhu,“ hovorí na margo pohybov v strojárstve Giorgio Salomoni. V Európe vznikne podľa jeho odhadov už čoskoro niekoľko veľkých skupín, ktoré získajú rozhodujúci podiel na trhu. PPS Group sa musí stať súčasťou týchto zmien.

Našou výhodou z pohľadu medzinárodnej konkurencie je, že žiadna iná spoločnosť neponúka pod jednou strechou takú širokú škálu technológií, zariadení a všestranne skúsených a kvalifikovaných zamestnancov. „Toto je

pokračovanie na strane 3

Milé kolegyně, milí kolegovia,

čas plynie ako voda, a tak už máme príležitosť hodnotiť výsledky za prvý štvrťrok. Musím s potešením povedať, že bol úspešný po stránke výrobnéj aj ekonomickej. Keby sa nám podarilo takýchto kvartálov absolvovať po sebe aspoň desať, ubudlo by nám vrások a o budúcnosť nášho podniku by sme sa už nemuseli báť. Úspech nás však nesmie uspať. Dosažené výsledky svedčia o správnom nastavení a smerovaní našej spoločnosti pod novým vedením. Ďakujem tímto celému tímu okolo generálneho riaditeľa Ing. Rastislava Rusiča za obetavú prácu a nasadenie. V topmanažmente máme aj nové posily. Novou personálnou riaditeľkou sa stala Ing. Katarína Veselá, ktorú týmto vítam v kolektíve PPS Group a prajem jej veľa úspechov. Verím, že sa jej našu firmu podarí posunúť ďalej najmä v oblasti vzájomnej dôvery.

Nemali by sa však byť zahľadení len do seba. Náš závod, hoci tak trochu učupený pod Poľanou, vyrába produkty pre globálny trh. Pozorne sledujeme vývoj celého strojárského odvetvia, trendy v zahraničí a podmienky pre hospodársky rast Slovenska. V tomto smere sme zaznamenali isté oživenie, a preto sa sústreďujeme na to, aby sme boli pripravení naskočiť na vlak, kým sa ešte len rozbieha. Veľmi ma teší, že som produkty PPS Group videl na medzinárodnom veľtrhu stavebných a ťažobných strojov BAUMA v Mníchove. Hoci sme tam nemali vlastnú expozíciu, naši najvýznamnejší odberatelia sa tam prezentovali so strojmi, ktoré vznikli aj vďaka nám. Vo svetovej konkurencii sme sa nestarali a verím, že aj vďaka takejto reklame získame nových zákazníkov.

Na záver mi dovoľte ešte trochu osobne. Keď neustále zdôrazňujeme, že sme na jednej lodi, nie je to žiadna fráza. Často-krát od vás žiadame, aby ste mali pochopenie pre našu prácu a rozhodnutia manažmentu. Na druhej strane sa chcem ale aj ja dozvedieť viac o tom, čo a ako robíte. Fascinuje ma sledovať vás pri práci v našich výrobných halách, obzvlášť sa mi páči zváranie. Uvažujem preto o tom, že absolvujem základný zvaračský kurz. Viem, že sa nikdy nebudem môcť rovnať skúseným profesionálom v našom podniku, ku ktorých práci mám obrovský rešpekt. Myslím si však, že aj takáto drobnosť môže pomôcť k tomu, aby sme sa navzájom lepšie pochopili a rešpektovali.

Bolo by úžasné, keby sme raz mali toľko práce, že by musel ruku k dielu priložiť aj predseda predstavenstva :)

Chcem byť na to pripravený. Sme predsa na jednej lodi. ▶

JUDr. Daniel Futej
predseda predstavenstva

O čom píšeme...

- Predstavujeme novú personálnu riaditeľku PPS Group, a.s., Ing. Katarínu Veselú ▶
- „Úspech nás nesmie uspať“ – hodnotenie prvého kvartálu 2016 ▶
- Spolu s TU Zvolen sme založili Podpolianske výskumno-vývojové centrum ▶

„Pri práci s ľuďmi je kľúčový REŠPEKT.“ Predstavujeme novú personálnu riaditeľku Ing. Katarínu Veselú

Text a foto: Boris Bukovský

Od práce so strojmi k úspešnej kariére v oblasti ľudských zdrojov. Taký je životný príbeh novej personálnej riaditeľky PPS Group Ing. Kataríny Veselej, ktorá sa svojej funkcie ujala začiatkom apríla. Po absolvovaní Ekonomickej univerzity v Bratislave pracovala 10 rokov v hliníkárni v Žiari nad Hronom ako programátorka. Neskôr sa cez ekonómku a projektovú manažérku v rôznych súkromných spoločnostiach dostala až k práci s ľuďmi. Jej bohaté skúsenosti pri manažovaní spoločností so stovkami zamestnancov budeme chcieť zúročiť aj v PPS Group.

◀ Ako by ste charakterizovali svoju doterajšiu kariéru? Čo považujete za svoj najväčší doterajší profesionálny úspech? Na čo ste obzvlášť hrdá?

Profesionálnu kariéru som po absolvovaní vysokej školy ešte v 80-tych rokoch začala úplne v inom odbore. Ale šťastná náhoda chcela, že po 15-tich rokoch som dostala novú životnú príležitosť práve v oblasti riadenia ľudských zdrojov. Pracovala som v niekoľkých výrobných spoločnostiach, ktoré boli súčasťou medzinárodných korporácií a vždy sa nám podarilo vytvoriť veľmi efektívne fungujúci závod, ktorého výsledky zniesli porovnanie s akýmkoľvek závodom umiestneným v zahraničí. Či už sa to týkalo kvality produkcie, hospodárskych výsledkov podniku alebo zaangażovanosti a motivácie zamestnancov.

◀ Aké sú podľa vás najdôležitejšie zásady pri práci s ľuďmi všeobecne?

Rešpekt. Prejaviť rešpekt k iným, k ich práci a výsledkom, postojom a hodnotám, ktorým veria a ktoré vyznávajú. Zabezpečiť rovnosť príležitostí a viesť otvorenú dvojsmernú komunikáciu, to znamená nielen od vedenia smerom k zamestnancom, ale aj od zamestnancov k vedeniu.

◀ Čo je pre vás na práci pre PPS Group najviac príťažlivé a prečo ste sa rozhodli ponuku prijať?

Je to pre mňa veľká výzva a veľká česť mať príležitosť pracovať v podniku s takou dlhou a zaujímavou históriou. Ľudia z PPS, ale aj z celého tohto regiónu sú všeobecne veľmi otvorení a priateľskí. Očakávam preto, že spolupráca s nimi bude podnetná a aj ja sa budem mať čo ešte od nich naučiť. Na druhej strane počítam aj s tým, že uplatním svoje znalosti a skúsenosti získané v predchádzajúcej praxi.

◀ Čo chcete spraviť pre zlepšenie atmosféry v spoločnosti a vybudovanie dôvery medzi zamestnancami a manažmentom?

Napríklad zaviesť komunikačné stretnutia, zvýšiť informovanosť zamestnancov cez TV obrazovky a rôzne nástenky, správy vedenia spoločnosti šírené emailom a podobne. A tiež zorganizovať podujatia pre zamestnancov a ich rodiny.

◀ Aký máte vzťah k Detve a Podpoľaniu?

Veľmi vrelý. Už v mladom veku som tento región vnímala cez úžasný folklór, nádherné kroje, fantastické ľudové tance a piesne. Zaujímavosťou je, že som veľmi rada čítala poviedky od Ľuda Zeljenku, v ktorých opisoval mnohé pestvá a žartovné príhody z Podpoľania. Cez ne som mala možnosť zoznámiť sa s fascinujúcim naturelom tunajších ľudí. Stále vo mne rezonuje mierne romantická predstava o pravom Detvancovi – verím, že sa mi len potvrdí aj v skutočnosti. A nádherná príroda, k tomu ani nemusím nič dodávať. Tá určite očarí každého. ▶

Podporujeme strojársky výskum

Autor: Lenka Horváthová

V spolupráci s Technickou univerzitou vo Zvolene založila PPS Group, a.s. „**Podpolianske výskumno-vývojové centrum**“. Hlavným cieľom tohto združenia je výskum a vývoj v oblasti strojárstva a technológií zvárania kovových a nekovových materiálov. Veríme, že v rámci vzájomnej spolupráce s renomovanou univerzitou vytvoríme priestor pre vznik nových technologických postupov a metód, ktoré neskôr využijeme aj v praxi. Doktorandi a vedecko-výskumní pracovníci univerzity budú mať v našom závode priestor na overenie svojich teoretických poznatkov v praxi, odskúšanie nových postupov a technológií. V neposlednom rade ale u našich skúsených zváračov a ďalších zamestnancov nájdeme cenné rady, získané za mnoho rokov práce v oblasti, na ktorú je výskum zameraný.

Cieľom Podpolianskeho výskumno-vývojového centra je podpora všestranného, trvalo udržateľného

rozvoja strojárstva. Podporíme aj vznik partnerstiev medzi vzdelávacími inštitúciami a podnikateľmi. Zameriame sa aj na implementáciu najnovších poznatkov a výsledkov výskumu do výrobných praxe. PPS Group sa bude podieľať na výskumno-vývojových a vzdelávacích aktivitách v oblasti strojárstva a technológie zvárania. Jednou z kľúčových technológií využívaných v našom závode je práve zváranie kovových a nekovových materiálov, preto nás teší, že touto aktivitou nadviažeme na výskumno-vývojovú činnosť z minulosti. Chceme tak zároveň zabezpečiť dostatok kvalifikovanej pracovnej sily potrebnej pre našu výrobnú prax. Angažovať sa budeme aj v oblasti duálneho vzdelávania na odborných stredných školách, či pri rozvoji medzinárodnej spolupráce. Samozrejmosťou bude aj účasť Podpolianskeho výskumno-vývojového centra na projektoch v rámci programov Európskej únie. ▶

STROJÁRSKE AKTUALITY

Slovenská armáda by mala program modernizácie intenzívnejšie realizovať v spolupráci s domácimi firmami. Krupinskí strojárni o to požiadali najvyššieho veliteľa ozbrojených síl SR a prezidenta Andreja Kisku. Vojenský pridelenci na ambasádach by mali aktívnejšie vyhľadávať exportné príležitosti pre naše strojárne podniky. Prezident vyjadril strojárnom podporu. ▶

Slovenské energetické strojárne podpísali najväčší energetický projekt na Kube za posledných 20 rokov a budú realizovať projekt modernizácie tepelnej elektrárne Mariel v hodnote takmer 90 miliónov eur. ▶

Krehký hospodársky rast na Slovensku ohrozuje podľa Asociácie strojárskoho a elektrotechnického priemyslu nedostatok kvalifikovaných pracovných síl. Základným predpokladom na zmenu je zásadná reforma systému vzdelávania a financovania školstva. Krátkodobo môže pomôcť aj zjednodušenie procesu zamestnávania občanov tretích krajín. ▶

Nemecký strojársky sektor by v tomto roku bol spokojný aj so stagnujúcimi tržbami, keďže politická neistota od Británie po Rusko a severnú Afriku brzdí investičné rozhodnutia. Vlni nemecké strojárstvo dosiahlo tržby v sume 218 mld. eur a zamestnávalo viac ako milión ľudí. ▶

Celoštátna výstava stredných odborných škôl „Mladý tvorca 2016“ má víťazov zo Skalice. Stredné školy prezentovali odbornú prípravu žiakov, duálny systém vzdelávania a spoluprácu so zamestnávateľskou sférou. SOŠ strojnica v Skalici získala aj 1. miesto za inovatívny prístup a technickú tvorivosť vo vzdelávaní. Materiálna a finančná podpora zo strany podniku dáva škole ďalšie možnosti, ako zlepšiť kvalitu odborného vzdelávania podľa požiadaviek jedného z najväčších zamestnávateľov na Slovensku. ▶

Českému priemyslu chýba minimálne 70.000 robotníkov a tisíce vysokoškolsky vzdelaných strojárův, elektrotechnikův, chemikov či expertův textilného priemyslu. Exportéri preto vyzývajú vládu, aby uvoľnila vízovú politiku a umožnila „dovoz“ pracovnej sily z tretích krajín. ▶

Prepojenie špičkových technológií, akademickej obce, študentův a zamestnávateľův priniesla konferencia „Technológie budúcnosti už dnes“ Strojníckej fakulty Technickej univerzity Košice. ▶

23. ročník Medzinárodného strojárskoho veľtrhu v Nitre sa uskutoční 24. – 27. mája 2016 v priestoroch výstaviska Agrokompex. ▶

dokončenie zo strany 1

naša silná stránka, na ktorú sa musíme spoliehať aj v budúcnosti. Všetci naši konkurenti sú väčší a silnejší, ale svoje produkty vyrábajú v mnohých závodoch vo viacerých krajinách,“ hodnotí trh Salomoni. Manažovanie tohto procesu a rozdelenie čiastkových úloh medzi viaceré fabriky je veľmi náročné a prináša so sebou aj vysoké náklady v oblasti logistiky. „PPS Group má tú výhodu, že dokáže všetko zabezpečiť na jednom mieste.“

INŠPIRÁCIA V AUTOMOTIVE

Naši odberatelia postupom času menia svoje požiadavky a nároky. Podobne ako v automobilovom priemysle, aj v našom odvetví sa prechádza k výrobe strojov z jednotlivých „modulov“, teda predmontovaných celkov. „Vytvára to tlak na posilňovanie konštruktérskych kapacít,“ hovorí Michal Sýkora, hlavný manažér pre podporu rozvoja, predaja a financií PPS Group. Znamená to teda, že by sme v PPS mohli uvažovať o postupnom návrate k finálnej výrobe? „To zatiaľ nepredpokladáme, ale v oblasti modulovej montáže musíme byť aktívnejší,“ dodáva Sýkora. Dodávatelia sú nútení rozširovať ponuku svojich služieb, byť flexibilnejší, všestrannejší, pohotovejší. Zároveň musia byť stabilnejší, silnejší a finančne dobre zabezpečení. To je aj dôvod, pre ktorý sa spájajú.

V automobilovom priemysle sa napríklad len 7-10% práce na výrobe auta odohráva priamo vo fabrike. Zvyšných 90% práce sa robí u dodávateľov. To ku nim prenáša aj zodpovednosť za vývoj a výskum. Dnes už to nie je samotná automobilka, ktorá prináša inovácie. S novými postupmi a technológiami prichádzajú dodávatelia, ktorí sa úzko špecializujú na konkrétny

komponent – napríklad elektroniku, airbagy alebo bezpečnostné pásy. Tak napríklad vznikol protiblokovací brzdový systém ABS, ktorý dnes používajú všetky autá, no nevymyslela ho žiadna automobilka, ale dodávateľ. „V tomto smere musíme byť aktívnejší aj my. Verím, že k tomu prispeje najmä založenie Podpolianskeho výskumno-vývojového centra, v ktorom bude priestor práve na inovácie a vývoj nových technologických postupov,“ hovorí Rastislav Rusič, generálny riaditeľ PPS Group.

Veľká výzva, ktorá nás čaká aj v PPS Group, je automatizácia a elektronizácia celého výrobného procesu. Rekonštrukcia IT systémov je nevyhnutná. Systémy na manažovanie, plánovanie a produkciu sú dnes veľmi vyspelé a musíme ich využiť v náš prospech. Takto efektívne riadená výroba spojená s robotizáciou ale znamená aj niečo iné – bude pri nej potrebných stále menej ľudských rúk. Tie, ktoré ostanú, však musia byť skúsené a dobre vycvičené.

„Časy, kedy PPS užívala 1500 alebo 1000 zamestnancov, sa už nevrátia, ani keby sa nám

EFEKTIVITA A ROBOTIZÁCIA

Nielen do strojárstva prichádza stále väčší tlak na efektívnosť. Mechanizácia a robotizácia na jednej strane vytlačí ľudí od ťažkej manuálnej práce, na druhej strane im však dáva priestor na vzdelávanie a uplatnenie svojich skúseností. „Je to dobrá správa pre PPS, najmä ak berieme do úvahy, že naši konkurenti nespia,“ hovorí Giorgio Salomoni. Tieto zmeny, ktoré sú pre zamestnancov častokrát veľmi bolestné, už majú vo svojich prevádzkach za sebou. „Nás to v najbližšom období takisto neminie. Na konci dňa musíme byť schopní presadiť sa vo svetovej konkurencii,“ dodáva Salomoni.

znova začalo veľmi dariť. Špecializovaných pracovníkov samozrejme budeme potrebovať vždy, ale nie v takých počtoch ako v minulosti. Odbornosť a skúsenosti ale potom budeme vedieť aj lepšie zaplatiť,“ hovorí o vyhlídkach do budúcnosti bývalý generálny riaditeľ.

Základný princíp je ale v tom, že by sme sa nemali sústreďovať na dodávanie komponentov, ale na dodávanie služieb. Čím viac služieb budeme schopní poskytovať, tým viac záujemcov budeme vedieť obslúžiť. „Komponent je len časť služieb, ktoré dodávame koncovému klientovi – v našom prípade je to výrobca strojov,“ uzatvára Giorgio Salomoni. ▀

Krátky úspech nás nesmie uspať

Text: RNDr. Lorant Sándor, finančný riaditeľ

Máme za sebou úspešný vstup do roka 2016. Hoci v januári ešte naše výsledky neboli dobré, vo februári a mrci sme zaznamenali výrazné zlepšenie. Opatrenia vedenia spoločnosti na zvyšovanie efektívnosti sa začínajú prejavovať v praxi. Výsledky v prvom kvartáli 2016 sú však len čiastkovým úspechom. V snahe teraz nesmieme poľaviť.

Z pohľadu čísel máme za sebou úspešný kvartál. Nie je však len našou zásluhou. Na strane príjmov nám jednorazovo pribudli kompenzácie od dodávateľa Atlas Copco, s ktorými ale v budúcnosti už nemôžeme počítať. Takáto jednorazová finančná injekcia hospodárskemu výsledku výnimočne pomohla.

Z pohľadu finančného riaditeľa môžem teda predchádzajúce 3 mesiace hodnotiť pozitívne. Čísla sú však len nástroj na meranie toho, čo sa nám darí dosahovať v praxi. Som rád, že viaceré opatrenia vedenia podniku prinášajú prvé ovocie. Zrušenie hromadných bezpečnostných prestávok, kedy sa každé dve hodiny vypínali stroje a život vo fabrike na dlhé minúty celkom zastal, je jedným z týchto opatrení. Samozrejme, že pauzu v náročnej práci človek potrebuje a verím, že individuálne čerpanie týchto prestávok vám teraz vyhovuje.

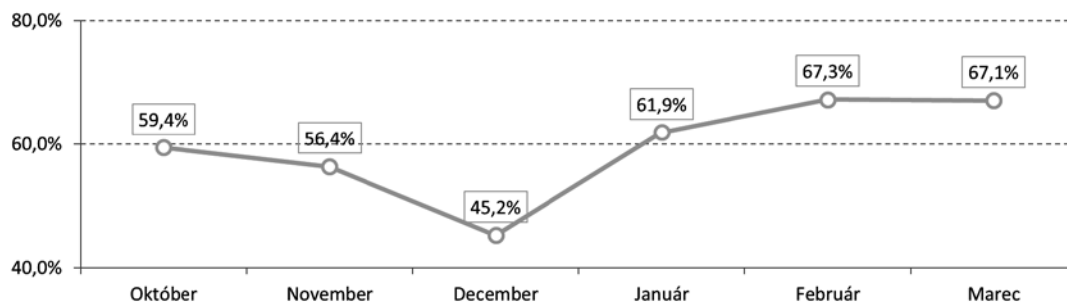
V súvislosti s našou snahou vyplácať výkonnostné odmeny na základe dosiahnutého hospodárskeho výsledku dostávam častokrát otázku, ako môže človek vo výrobe ovplyvniť ekonomi-

ku celého podniku. Odpoveď je jednoduchá: každý z nás musí byť dobrý hospodár a správať sa na pracovisku tak, ako by očakával, že sa budú iní správať v jeho dielni alebo jeho rodinnej príslušníci v kuchyni. Znamená to, že zhasnem svetlo, keď odchádzam;

zavriem dvere aby sa nemuselo toľko kúriť; nezhodím ohorok z cigarety na zem, aby tadiaľ nemusela chodiť upratovačka 2x za deň a veľa iných drobností. Byť starostlivým hospodárom na svojom pracovisku znamená aj to, že budem materiál a prístroje používať zodpovedne, vyhnem sa plytvaniu, alebo navrhnem a doporučím spôsob na využitie zbytkov.

V priloženom grafe vidíte, ako sa nám darí zvyšovať efektívnosť. Ekonomovia ju merajú tak, že vypočítajú pomer medzi normohodinami, ktoré sú vykázané ako odpracované a hodinami, ktoré nám zaplatí odberateľ.

Normohodiny / Zaplatené hodiny v %

V ideálnom prípade by to bolo 100%. Naším cieľom je momentálne hodnota 80%, v súčasnosti sa ale pohybujeme približne len na úrovni 67%. Je to o niečo lepšie ako v minulosti, no stále je tu priestor na zlepšenie.

Musíme ďalej pracovať na tom, aby sme boli flexibilní a univerzálni. Predpokladáme, že na základe plánovaných objemov produkcie v ďalších mesiacoch bude nutné počet kmeňových zamestnancov znižovať, pričom bude stúpať ich pozitívny prístup k vykonanej práci, efektívnosť. Naďalej si však chceme zachovať možnosť nárazovo obsadiť krátkodobu niektoré pracovné pozície.

Ak dovoľíte porovnanie s mojou bývalou aktívnou cyklistikou – úspešný kvartál je pre nás ako šliapanie do strmého kopca. Vidíme už vrchol, ale ešte na ňom nie sme.

Rozhodne to nie je chvíľa, kedy by sme mohli poľaviť a spoliehať sa na to, že sa do cieľa už len spustíme. Práve naopak, posledné metre sú najťažšie, a tak nám neostáva nič iné, ako sa do tých pedálov ešte viac a poriadne oprieť. ▀

V Mníchove sa v dňoch 11. až 17. apríla konal 31. ročník medzinárodného veľtrhu stavebných strojov, strojov na výrobu stavebných hmôt a ťažobných strojov **BAUMA 2016**. Na výstavnej ploche s rozlohou 555.000 štvorcových metrov sa prezentovalo 3423 vystavovateľov z 58 krajín. Špecialitou tohto ročníka bol aj rekordný počet spoločných národných expozícií.

Hoci tu PPS Group nemala vlastnú expozíciu, prezentovali tu svoje stroje mnohí naši kľúčoví odberatelia, ako napríklad Komatsu, Volvo, Foeck, Atlas Copco, Sennebogen či Terex. Návštevníci z celého sveta, ktorých prišlo tento rok do Mníchova takmer 600 tisíc, tak mali možnosť vidieť využitie niektorých komponentov, vyrobených v PPS Group, a.s. Detva. V silnej medzinárodnej konkurencii sme sa určite nestratili.

bauma
2016

STROJÁRSKA KRÍŽOVKA

MOBAM, as, Ois, Ojodo	Dopravný podnik (skr.)	redakčná rada (skr.)	konzumuj (expr.)	trieska	Mobile Betreuung Bamberg	patriaci staro-gréckemu bájkárovi	Požiarly zbor (skr.)	rakúska rieka	jemnocit	optické umenie	poháňač mullíc	skald, šíraz, út	EČV okr. Prievidza	cimer	prst	vydanie (peňaz.)	sukulent
1						neskór						kreslený námorník					
presun na iné miesto						kričia bizón, po česky						dráma, po česky noha zvierat					
	japonská rieka	štýl džezu plochá čiapka					škandináv. básnik dokončí lepanie						záblesk kráčame				
ruský veľtok			model škodovky netoleruj					šúchali kónsky cval						MPZ Estónska patriaca Irovi			
cudzie m. meno				orgán myslenia zistoval pravosť					2								
									slávny st. španiel. hit								
značka sušienok					požíval epická básaň					pooberaj rieka pltníkov						rímska minca futovať, po česky	
4						nesúlad (kniž.) anglická ž. meno						mákká stupnica doručí					pohovka (zastar.) okul
obúcha o niečo						podnet umenie (kníž.)						detská výživa nepravý perzián					
	tatino	predok lode vznik					šľachtický sluha tenká						útok (kníž.) pomsta, po česky				
ampér-závit (zn.)			vyčista súhlas					vyladujem ochotne						osobné zámeno chuch-valac			
teraz						3	cesta, po maďar.										
robia						prelamuje						napodobenina					
odolať, po česky						Allgemein. Deutscher Automobil Club						nepokračoval v chôdzi					

Prípravil: Slovenský zväz háďankárov a krížovkárov www.szht.sk

Autor: J. Farkas